

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **H. C. P.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, sídlem Olšanská 2, Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 4. 2022, č. j. CPR-17000-22/ČJ-2020-930310-V243, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2022, č. j. 20 A 18/2022 - 50, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 4. 2022, č. j. CPR-17000-22/ČJ-2020-930310-V243. Tímto rozhodnutím bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie.

[2] Stěžovatel společně s kasační stížností podal návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V něm uvedl, že nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti mu bude způsobena nenahraditelná újma spočívající v nepřiměřeném zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života (a k témuž zásahu dojde i v případě stěžovatelovy nezletilé dcery ve věku 13 let). Stěžovatel připomněl, že na území České republiky pobývá 15 let, má zde veškeré sociální a rodinné zázemí. Na území pobýval legálně, avšak povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání mu nebylo prodlouženo. Jeho pobyt na území tak nebyl od počátku neoprávněný. V České republice žije se svou družkou a společnou dcerou, obě mají povolení k trvalému pobytu. Nezletilá dcera se na území České republiky narodila, vytvořila si zde rozsáhlé sociální vazby, plní povinnou školní docházku. Dle stěžovatele je v jejím nejlepším zájmu, aby setrvala v důvěrně známém prostředí, kde se narodila a prožila život. Stěžovatel v současné době finančně zajišťuje chod domácnosti a pečuje o dceru. Jeho vycestováním by tak došlo k významnému narušení rodinného života a k nevratnému ohrožení vývoje a výchovy dcery. Zároveň nelze po družce a dceři žádat, aby spolu s ním přesídlily do země původu, dcera přerušila povinnou školní docházku, byla vytržena z domácího prostředí a aby obě riskovaly ohrožení vydaných pobytových oprávnění, neboť dlouhodobá absence pobytu na území je důvodem pro zrušení povolení k trvalému pobytu. Dle stěžovatele je popsán zásah

do jeho soukromého a rodinného života v nepoměru k důvodu, pro který mu bylo uloženo správní vyhoštění (pobyt na území České republiky bez povolení). Stěžovatel uvedl, že je trestně bezúhonný a s výjimkou zmíněného protiprávního jednání mu nejsou známy žádné negativní poznatky týkající se jeho osoby. Stěžovatel rovněž považuje odkladný účinek za stěžejní z hlediska zachování procesních práv v řízení před Nejvyšším správním soudem. Dále poukázal na skutečnost, že přiznání odkladného účinku nemůže zasáhnout do práv třetích osob a neohrozí ani veřejný zájem. Stěžovatel k návrhu doložil průkazy povolení k pobytu družky a dcery, rodný list dcery a žalobou napadené rozhodnutí, které podrobněji popisuje jeho rodinné zázemí.

[3] Žalovaná s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vyslovila nesouhlas. Právo na spravedlivý proces nemůže dle jejího názoru ospravedlnit legalizaci pobytu cizince na území. Stěžovatel opakovaně nerespektoval povinnost opustit území uloženou mu dvěma předchozími rozhodnutími, a proto byl vyhoštěn. Přiznání odkladného účinku by dle žalované bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, a sice požadavkem, aby se na území České republiky zdržovali pouze cizinci respektující tuzemský právní řád. Má-li uložení správního vyhoštění představovat účinné opatření, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání (resp. jeho projednání). Žalovaná má za to, že další legalizace pobytu po dobu následných řízení poskytuje cizincům možnost, aby prostřednictvím sociálních vazeb na území (zintenzivnění zájmu o potomky, početí dítěte, ovlivňování svědků) dosáhli důvodnosti aplikace zákazu vyhoštění z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života.

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení podaného návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním následujících objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dále je třeba uvést, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by tak být přiznáván pouze v případech, které svou specifickou povahou takový postup odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která žadateli hrozí, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tedy taková, která odůvodňuje, aby v konkrétním případě nebylo pravidlo, že žaloba (resp. kasační stížnost) odkladný účinek nemá, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod [65] a ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod [25]).

pokračování

[8] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovateli Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěl. Taková újma může mít povahu například zásahu do rodinného života stěžovatele (dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných) či zásahu do ustáleného soukromého života (plně integrovaný cizinec žijící dlouhodobě na území ČR, který již v zemi původu postrádá jakékoliv zázemí), může mít povahu zásadních zdravotních důvodů (např. významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických důvodů (ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi v zemi původu, těžký nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Rozhodné okolnosti však musí stěžovatel nejen zcela konkrétně tvrdit, ale také patřičným způsobem doložit.

[9] Povinnost tvrdit a doložit vznik újmy stěžovatel zpravidla naplňuje poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu, což stěžovatel v nyní posuzované věci učinil tvrzeními o zásadním zásahu do jeho rodinného života, ke kterému by došlo v případě, že soud kasační stížnosti odkladný účinek nepřizná. Nejvyšší správní soud má za dostatečně osvědčenou hrozící vážnou újmu spočívající v zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele v důsledku vynuceného opuštění České republiky, na jejímž území stěžovatel dlouhodobě pobývá ve společné domácnosti s družkou a nezletilou dcerou. Aniž Nejvyšší správní soud hodnotí, zda by odloučením od otce mohlo dojít k „nevratnému ohrožení vývoje a výchovy dcery“, jak tvrdí stěžovatel, má za nepochybné, že vycestováním stěžovatele by došlo přinejmenším k významné újmě spočívající v narušení rodinného života. Nelze očekávat, že by stěžovatelova dcera a její matka (stěžovatelova družka), které obě disponují oprávněním k trvalému pobytu, odcestovaly společně se stěžovatelem za situace, kdy nezletilá dcera se v České republice narodila, plní zde povinnou školní docházku a je zde plně sociálně i kulturně integrována. Přiznáním odkladného účinku pak v tomto případě nevznikne žádná újma jiným osobám.

[10] Nejvyšší správní soud tak má za splněnou první podmínku pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti spočívající v existenci nepoměrně větší újmy hrozící stěžovateli oproti újmě, která by mohla vzniknout jiným osobám, bude-li kasační stížnosti odkladný účinek přiznán.

[11] Vzhledem k výše uvedenému se proto Nejvyšší správní soud již nezabýval dalším stěžovatelem uváděným důvodem možného vzniku újmy, konkrétně jeho obecným tvrzením o porušení (nezachování) procesních práv v řízení o kasační stížnosti s ohledem na nemožnost pobývat na území České republiky po dobu soudního řízení. Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud přesto doplňuje, že stran tohoto tvrzení je určující výše označené usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, dle kterého „*obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti*“ (bod [61]). V daném případě stěžovatel tyto další individuální okolnosti, jak je patrné výše, uplatnil.

[12] Ve vztahu k hodnocení naplnění další podmínky, tj. možného rozporu s důležitým veřejným zájmem, Nejvyšší správní soud uvádí, že pro zamítnutí návrhu nepostačuje pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo jevit z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s., ale i v tomto případě je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do práv stěžovatele s intenzitou narušení veřejného zájmu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).

[13] Žalovaná považuje přiznání odkladného účinku za rozporné s důležitým veřejným zájmem, který spatřuje v požadavku, aby se na území zdržovali pouze cizinci respektující právní řád České republiky. Po poměření intenzity hrozícího zásahu do rodinného života stěžovatele, jeho družky a nezletilé dcery a intenzity žalovanou namítaného narušení veřejného zájmu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že veřejný zájem v projednávané věci nepřevažuje nad hrozící významnou újmou stěžovatele. Při zvažování intenzity narušení veřejného zájmu Nejvyšší správní soud zohlednil, že přiznaný odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní budoucí výkon správního rozhodnutí (a tedy prosazení výše popsáného veřejného zájmu), pouze se účinky napadeného rozhodnutí oddálí v čase. I v případě, že je správní rozhodnutí vydáno ve veřejném zájmu, neznamená nutně odklad jeho účinků rozpor s takovýmto veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu totiž může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud pak v této souvislosti nepovažuje za podložené úvahy žalované (byť naznačované ve vztahu k cizincům v obecné rovině), že by se v průběhu řízení o kasační stížnosti stěžovatel účelově pokusil o početí dalšího dítěte, zintenzivnění vztahu s nezletilou dcerou či navázání dalších vztahů apod. Setrvání stěžovatele na území České republiky do ukončení řízení o kasační stížnosti, která je navíc projednávána v přednostním režimu, nenarušuje důležitý veřejný zájem v takové intenzitě, aby převážil na hrozící újmou stěžovatele. Je tedy naplněna i druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[14] V daném případě tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru o naplnění obou podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto návrhu vyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Vzhledem k tomu, že podáním žaloby u městského soudu nastoupil odkladný účinek vydaného rozhodnutí žalované ze zákona, dochází k tomu, že do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti se obnovuje rovněž odkladný účinek ve vztahu ke správnímu rozhodnutí, a tedy se odkládá i vykonatelnost rozhodnutí žalované.

[15] Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2022

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu